

mag. Mateja Vraničar Erman
Ministrstvo za finance
Župančičeva 3
1000 Ljubljana

Ljubljana, 16. 12. 2016

Zadeva: Spremembe četrte direktive o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma

Spoštovana gospa ministrica Mateja Vraničar Erman,

pišemo vam v zvezi s [predlogom Evropske komisije](#) z dne 5. 6. 2016, ki predvideva spremembe direktive o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma. Komisija je kot odgovor na nekatere največje mednarodne škandale npr. Panamski dokumenti pripravila več predlogov, ki bi uvedla dodatna določila glede transparentnosti dejanskih lastnikov. Nevladne organizacije širom Evropske unije pozdravljamo takšne pobude in si prizadevamo za ureditev, ki bi bila v javnem interesu in bi preprečevala zlorabe anonimnih podjetij.

Transparency International Slovenia je pred dvema tednoma na to temo predstavil poročilo [Nevidni lastniki – transparentnost dejanskega lastništva](#), ki obravnava problematiko skritih lastnikov in negativne posledice anonimnih podjetij. Poročilo prilagamo temu dopisu. Poročilo izpostavlja devet priporočil za odločevalce, kjer eno izmed njih **poziva predstavnike Vlade Republike Slovenije, da si na evropski ravni prizadevate za določila, ki bodo povečevala transparentnost dejanskega lastništva.**

Še posebej v evropskih nevladnih organizacijah izpostavljamo naslednje točke:

1. Registri dejanskih lastnikov morajo biti javno dostopni

Evropska komisija je predlagala, da bi bili registri javni, potrebno pa je zagotoviti, da bo to določilo ostalo v končnem besedilu direktive. Za javne registre dejanskih lastnikov se zavzemamo tako nevladne organizacije, kot tudi zasebni sektor, saj bi javni registri prinesli mnoge pozitivne rezultate. Slovenija je javen register v svojem ZPPDFT že predvidela in bi lahko skupaj z Veliko Britanijo z zgledom vplivala na stališča drugih držav, ki so do predloga zadržane.

Za več informacij o naših stališčih glede registra si lahko ogledate poglavje 5.3. v poslanem poročilu.

2. Pokazatelj neposrednega lastništva v gospodarskih družbah mora biti nižji od 25%

Prag določen pri 25% je previsok in na preveč enostaven način omogoča zlorabe, s katerimi bi se lahko dejanski lastnik skrival pred razkritjem. Evropska komisija je že predlagala znižanje praga na 10% pri nekaterih bolj tveganih oblikah pravnih oseb (pasivne nefinančne entitete). Ta predlog bi se moral razširiti na vse gospodarske subjekte.

3. Registracija tujih skladov (t.i. trustov) je zastavljena preozko

Trenuten predlog navaja, da se bomo morali registrirati le dejanski lastniki skladov, katerih skrbnik premoženja (ang. *trustee*) je registriran v Evropski uniji. To je velika pomanjkljivost predloga, ki omogoča zelo preprosto zlorabo, kar bi močno okrnilo transparentnost dejanskih lastnikov. Ta definicija na primer ne bi zajela večine skladov, ki so bili razkriti v afer Panamski dokumenti. Pogoji za registracijo bi morali biti širše zastavljeni in bi morali obsegati vsako vez z EU – rezidentstvo ustanoviteljev, zaščitnikov, upravičencev in skrbnikov, pa tudi državo registracije.

4. Podatki o dejanskih lastnikih morajo biti znani za vse tuje sklade

V predlog Evropske komisije so zajeti le nekateri skladi, ki so komercialne narave, ostali pa niso zajeti. Zaradi nejasne razlike med komercialnimi in nekomercialnimi skladi bo v praksi težko ločevati v katero kategorijo spada določen sklad, kar bo odpiralo nove sive lise, ki bodo omogočale skrivanje premoženja. V nevladnih organizacijah se tako zavzemamo, da so v definicijo vključeni vsi skladi, le z zelo ozko določenimi izjemami, ki bi se presojale posamezno v državah članicah.

5. Direktorji ne smejo biti navedeni kot dejanski lastniki

Trenutni predlog Evropske komisije navaja, da v kolikor podjetje ne najde dejanskega lastnika, v register navede direktorja ali drugo osebo na vodstvenem položaju. Nova direktiva bi morala to opredeliti kot skrajno možnost in od njene uporabe odvrčati (na primer s posebnimi pregledi s strani pristojnih institucij), saj so možne zlorabe s slamnatimi direktorji.

Omenjena stališča po presoji **TI Slovenia in Ekvilib Inštituta** sledijo javnemu interesu, ki je s strani anonimnih podjetij nemalokrat ogrožen. Nova direktiva je lahko zgodovinski korak pri zagotavljanju transparentnosti dejanskih lastnikov in zglede svetovni javnosti, ki bi s sledenjem temu zgledu omejila ta globalni izziv. **Verjamemo, da lahko slovenski predstavniki v času pogajanj k razpletu pozitivno prispevate z aktivno podporo kvalitetnim rešitvam.** Transparentnost dejanskih lastnikov bi po našem prepričanju prispevala k manj zlorabam in posledično prispevala k nižji stopnji korupcije, k čemur je zavezana Vlada RS tako z [nacionalnim programom](#) kot z [mednarodnimi dokumenti](#).

Za več informacij si lahko ogledate pripeto poročilo in dva dokumenta s stališči mednarodne mreže nevladnih organizacij s tega področja. Vsekakor smo vam pripravljene stališča predstaviti tudi na sestanku.

Prosimo vas, da se opredelite do predlagane vsebine oz. nas seznanite s stališči, ki jih boste zastopali na mednarodni ravni. Za odgovor in aktivno zavzemanje proti temu sistemskemu problemu se vam že vnaprej zahvaljujemo.

S spoštovanjem,

Vid Doria, generalni sekretar
Transparency International Slovenia

in

Maruša Babnik, koordinatorka projekta Gibanje za davčno pravičnost
Ekvilib Inštitut